4 SEM FYUGP MINCHM4

2025

(June)

CHEMISTRY

(Minor)

Paper: MINCHM4

(Fundamentals of Chemistry)

Full Marks: 45

Time: 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Write the answers to the separate Units in separate books

Unit-I

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা:

 $1 \times 2 = 2$

Choose the correct answer:

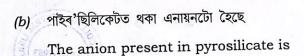
(a) কঠিন গ্লাছ কিহৰ মিশ্ৰণ?
The hard glass is a mixture of

(i) $K_2CO_3 + CaCO_3$

(ii) Na₂CO₃ + MgCO₃

(iii) Li₂CO₃ + Na₂CO₃

(iv) $K_2CO_3 + Na_2CO_3$

- (ii) Si₂O₇⁶⁻
- (iii) $Si_3O_4^{6-}$
- (iv) $Si_2O_8^{6-}$
- তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দুটা) : 2×2=4
   Answer the following questions (any two) :
  - (a) সুৰক্ষিত গ্লাছ কি? ইয়াৰ এটা ব্যৱহাৰ লিখা।

    What is safety glass? Mention one use of it.
  - (b) ব'ৰ'ছিলিকেট গ্লাছৰ গঠনৰ বিষয়ে লিখা।
    Write the composition of borosilicate glass.
  - (c) তলত দিয়া নিউক্লীয় বিক্রিয়াসমূহ সম্পূর্ণ কৰা : 1×2=2

    Complete the following nuclear reactions :

(i)
$${}^{14}_{7}N + ? \longrightarrow {}^{11}_{6}C + {}^{4}_{2}He$$

(ii)
$${}_{4}^{9}$$
Be + ${}_{2}^{4}$ He $\longrightarrow$? + ${}_{0}^{1}n$

- তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো তিনিটা) : 3×3=9
   Answer the following questions (any three) :
  - (a) চিৰামিক কি? ইয়াৰ দুটা ব্যৱহাৰ লিখা। 2+1=3
     What are ceramics? Write two applications of it.
  - (b) নিউক্লীয় একীভৱন আৰু নিউক্লীয় বিভংগনৰ বিষয়ে চমু
    টোকা লিখা। $1\frac{1}{2}+1\frac{1}{2}=3$ Write short notes on nuclear fusion and nuclear fission.
  - (c) চিমেন্টৰ ছেটিং কি? অজলযোজিত চিমেন্টৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা। 1+2=3 What is setting of cement? Explain about non-hydraulic cement.
  - (d) ফুলাৰিন কি ? ইয়াৰ দুটা ব্যৱহাৰ লিখা। 2+1=3

    What are fullerenes? Write two applications of it.

UNIT-II

শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

 $1 \times 2 = 2$

Choose the correct answer:

- এটা আদর্শ দ্রৱৰ বাবে (a) For an ideal solution
  - (i) $\Delta G_{\text{mix}} = 0$
  - (ii) $\Delta H_{\text{mix}} = 0$
  - (iii) $\Delta V_{\text{mix}} = 0$
  - (iv) ওপৰৰ আটাইকেইটা All of the above
- প্ৰথমক্ৰমৰ বিক্ৰিয়াৰ গতি ধ্ৰুৱকৰ একক হ'ল The unit of rate constant of a first-order reaction is
  - (i) $mol L^{-1}$ (ii) $L mol^{-1}$

- (iii) s
- (iv) s⁻¹
- 5. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দুটা) : $2 \times 2 = 4$ Answer the following questions (any two):
  - ৰাউল্টৰ সূত্ৰটো লিখা। এই সূত্ৰ মানি চলা এটা যুগ্ম দ্ৰৱৰ বাষ্পচাপ আৰু ম'ল ভগ্নাংশৰ লেখচিত্ৰ অংকন কৰা। Write the Raoult's law. Draw the vapour pressure vs mole fraction diagram of a binary solution which obeys this law.

- হেনৰীৰ সূত্ৰটো লিখা আৰু ব্যাখ্যা কৰা। State and explain the Henry's law.
- প্ৰথম- আৰু দ্বিতীয়-ক্ৰমৰ বিক্ৰিয়াৰ প্ৰতিটোৰ এটাকৈ উদাহৰণ দিয়া। Give one example each of first- and second-order reactions.
- 6. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো তিনিটা): $3 \times 3 = 9$ Answer the following questions (any three):
  - (a) বিক্রিয়াৰ ক্রম নির্ণয়ৰ বাবে অর্ধ-জীৱনকাল পদ্ধতিটো বৰ্ণনা কৰা। Describe the half-life period method for determination of order of a reaction.
  - ক্রান্তীয় দ্রৱ উষ্ণতা কাক বোলে? ফিনল-পানী তন্ত্রব দ্ৰাব্যতা লেখচিত্ৰ ব্যাখ্যা কৰা। Define critical solution temperature. Explain the solubility curve phenol-water system.
  - সক্ৰিয়ন শক্তি মানে কি বুজা? আৰ্হেনিয়াছ সমীকৰণৰ সহায়ত এটা বিক্ৰিয়াৰ সক্ৰিয়ন শক্তি কেনেকৈ নিৰ্ণয় কৰিব পাৰি, দেখুওৱা। What do you mean by activation energy? How can the activation energy of a reaction be determined by using Arrhenius equation?

- (d) চমু টোকা লিখা (যি কোনো এটা): Write a short note on (any one):
  - (i) দ্ৰাৱক অৱশোষণ Solvent extraction
  - (ii) আংশিক পাতন Fractional distillation

UNIT—III

7. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

Choose the correct answer:

ছ'ডিয়াম ধাতুৰ সৈতে এলক'হলৰ সক্ৰিয়তাৰ ক্ৰম হ'ল The order of reactivity of alcohols towards sodium metal is

(i) $1^{\circ} > 2^{\circ} > 3^{\circ}$ (ii) $1^{\circ} < 2^{\circ} < 3^{\circ}$

(iii) $1^{\circ} < 2^{\circ} > 3^{\circ}$ (iv) $1^{\circ} > 2^{\circ} < 3^{\circ}$

তলত উল্লেখিত কোনটো যৌগৰ গলনাংক আটাইতকৈ বেছি ?

> Which of the following molecules has the highest melting point?

- (i) ক্ল'ৰ'বেন্যিন/Chlorobenzene
- (ii) ০-ডাইক্ল'ৰ'বেনযিন/o-Dichlorobenzene
- (iii) m-ডাইক্ল'ৰ'বেনযিন/m-Dichlorobenzene
- (iv) p-ডাইক্ল'ৰ'বেনযিন/p-Dichlorobenzene

- 8. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দুটা): $2 \times 2 = 4$ Answer the following questions (any two):
  - তলত দিয়াবোৰৰ কাৰণ ব্যাখ্যা কৰা (যি কোনো এটা): 2 Give reason for the following (any one):
    - (i) ইথাইল এলক'হলৰ উতলাংক ইথাৰতকৈ বেছি। The boiling point of ethyl alcohol is more than ether.
    - (ii) ডাই-ইথাইল ইথাৰে ছ'ডিয়ামৰ লগত বিক্ৰিয়া নকৰে। Diethyl ether does not react with sodium.
  - উদাহৰণৰ সৈতে চেণ্ডমেয়াৰ আৰু গেটাৰমেন বিক্ৰিয়াৰ 1+1=2তৃলনা কৰা। Compare Sandmeyer and Gattermann reaction with example.
  - তলৰ বিক্ৰিয়াসমূহ সম্পূৰ্ণ কৰা : 1+1=2Complete the following reactions:

(i)
$$\leftarrow$$
 + KNH₂ $\rightarrow$ $\rightarrow$

P25/1546

(Turn Over)

- 9. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো তিনিটা): 3×3=9
   Answer the following questions (any three):

How can primary, secondary and tertiary alcohols be prepared from carbonyl compounds using Grignard reagents? Write the chemical reactions for each.

- (b) এটা উপযুক্ত উদাহৰণৰ সহায়ত পিনাক'ল-পিনাক'ল'ন পুনৰ্বিন্যাসকৰণ বিক্ৰিয়াটো ব্যাখ্যা কৰা। With the help of a suitable example, explain about the pinacol-pinacolone rearrangement.
- (c) লুকাছৰ বিকাৰক কি ? কিউমিন হাঁইড্ৰ'পেৰক্সাইড পদ্ধতিৰ সহায়ত ফিনল কেনেকৈ প্ৰস্তুত কৰা হয় ? 1+2=3 What is Lucas reagent? How can phenol be prepared with the help of cumene hydroperoxide method?
- (d) ইথানলে আয়'ড'ফর্ম বিক্রিয়া দেখুৱাই, ব্যাখ্যা কৰা। Ethanol gives iodoform reaction. Explain.